בעזה"ת
הוראות למעשה מפרשת השבוע
"שמעו ותחי נפשכם"
העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א
מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א
גליון מס' 578

פרשת ויקהל כ"ב אדר א' תשע"א – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

העיקר הוא המעשה

הסוד נחשף: מי הצדיק שעמד מאחורי הכולל של רבנו

אור יקרות בקע מהיכלו העתיק של בית הכנסת לחסידי חב"ד שברחוב בעל התניא במאה שערים, במשך כארבע השעות בהן ישבו חסידים ואנשי מעשה, מקורבים ומושפעים, תלמידי חכמים ומתחזקים - והעלו יחד את זכרו של זקן המשפיעים הגאון החסיד רבי משה וובר זצוק"ל.

היה זה במהלך סעודת ההילולא לזכרו של המשפיע, שנסתלק לגנזי מרומים ביום ח"י באדר הראשון ה'תש"ס. רבים מבין תלמידיו, מקורביו, מושפעיו ומוקירי זכרו, התאספו ובאו מקרוב ומרחוק, והתחזקו בצוותא ללכת בדרכו אשר הורה אותם בחיי חיותו.

בראש שולחן הנשיאות ישבו רבני חב"ד בירושלים ת"ו, לצד חשובי האדמו"רים ומנהיגי הציבור בירושלים.

משה, שפיר קאמרת

אחד משיאי הערב היה כאשר נכנס כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן אל היכל בית הכנסת, והחל מגולל לאוזני הנוכחים מקצת ממסכת חייו הענפים ורוויי החסד, המעש והגאונות, של המשפיע רבי משה וובר זי"ע,

"הוא השתייך אמנם לחסידות חב"ד, אך למעשה הוא היה שייך לכולם. הוא היה מנהיגם של המונים, שחשו אצלו כבנים על שולחן אביהם. "מה כאן עומד ומשמש, אף למעלה עומד ומשמש", אמר האדמו"ר מתולדות אהרן בהתרגשות

אשר האדמו"ר שליט"א זכה לקרבתו הגדולה בהיותו יושב לפניו כתלמיד בפני רבו ומתעמק עמו בחברותא בגנזי–כתביו של האדמו"ר הזקן בעל התניא.

"משה, שפיר קאמרת", התרגש כ"ק האדמו"ר מתולדות אהרן, והפליג לספר על מעשי בעל ההילולא וגבורתו, מסכת החסד העצומה שעשה בהסתר, וגאונותו הגדולה בכל מכמני תורה. "הוא השתייך אמנם לחסידות חב"ד, אך למעשה הוא היה שייך לכולם. הוא היה מנהיגם של המונים, שחשו אצלו כבנים על שולחן אביהם.

"מה כאן עומד ומשמש, אף למעלה עומד ומשמש", אמר האדמו"ר מתולדות אהרן בהתרגשות והמליץ להתחזק בדרכיו של הרב בעל ההילולא. לסיום, בירך האדמו"ר את תלמידו–כבנו, הרה"ח ר' עדו–יצחק וובר–ארליך.

טיב הקשר נחשף כ-75 שנה לאחר המעשה

שעה ארוכה עמדו כ"ק האדמו"רים מתולדות אהרן ומזוויעהל ושוחחו ביניהם

המשך בעמוד 3

הדלקת נרות

ירושלים:	4.58
תל–אביב:	5.13
חיפה:	5.03
באר–שבע:	4.57

מוצאי שבת

ירושלים:	6.11
תל–אביב:	6.13
חיפה:	6.12
באר–שבע:	6.13
רבינו תם:	6.51

סוף זמן קריאת שמע:
שיטה א': 8.22 שיטה ב': 8.58
סוף זמן תפילה:
שיטה א': 9.32 שיטה ב': 9.56

לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02–5828284

כתובתינו www.veber.co.il

"לעניות דעתי"

שלא להניח למאורעות לחלוף על ידינו כלאחר יד

מצויים אנו בתקופת טלטלה עולמית. מחד גיסא – משטרים אפלים ששלטו בבטחה וביציבות במשך עשרות בשנים, מתנפצים ומתרסקים כהרף עין. ומאידך גיסא – ארצות שקטות ושאננות מזדעזעות מאסונות טבע שפוקדים אותן. אנו כיהודים מאמינים שהכל נעשה בהשגחה פרטית מאיתו יתברך, מחוייבים להבין שהתופעות הללו באות להעביר לנו מסר נוקב בנוגע לעבודת ה'. והמסר הוא: עלינו להתעורר ולא לקפוא על שמרינו. אל לנו להתאבן במצב הרוחני שבו אנו נמצאים. מחוייבים אנו להצית את החמימות וההתלהבות בעבודת התפילה ולהגביר בכמות ובאיכות את לימוד התורה.
עלינו לשאוף כל העת לקיים את המצוות יותר בהידור ובשימת לב. העולם שמסביבנו כאילו זועק לנו: "יהודים – התעוררו! עבדו את ה' יתברך ביתר שאת וביתר עז".
ויהי רצון שבזכות התעוררות זו, נזכה לראות בקרוב ממש שכל ההתרחשויות העולמיות הללו, הן חלק מהתהליך שיביא אותנו לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

המשך מהעמוד הקודם

הסוד שנחשף (המשך מעמוד 3)

בישיבת תורת אמת הכללית בירושלים, ושתה בצמא את דבריו של רבי משה זי"ע, שהתמנה שם למשפיע על ידי כ"ק האדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש.

"זכורני איך באחד מיומי–דפגרא, התוועד עמנו רבי משה עד קרוב לעלות השחר. כיוון שהתגוררתי רחוק, הציע לי הרב לבוא וללון בביתו. התלוויתי עמו, וכשהגענו, הוא הציע עבורי את המיטה, ולא עזרו התנגדויותיי. לאחר מכן ראיתי אותו עורך קריאת שמע שעל המיטה, שארכה למעלה משעה. כשהוא סיים את קריאת השמע, כבר זרחה החמה... זו היתה עבודת קדשו. קרוב לשעה שמונה, הוא העירני, ואמר לי כי הגיע זמן קריאת שמע של שחרית. הלילה הזה, ליתר דיוק הבוקר הזה - לא יישכח ממני לעולם", התפעם הרב הלפרין.

"רבי משה היה מהחסידים הראשונים... רואים כאן שגם לאחר הסתלקותו הוא חי בליבותיהם של המוני תלמידיו"

הגה"ח רבי שמעון אליטוב, ראש מוסדות 'עוז מאיר' וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל, עמד זמן רב והזכיר ימים מקדם, כיצד היה מתבונן בעבודת קדשו של זקן המשפיעים בבית הכנסת חב"ד. "מאור פניו, מסירותו לזולת ועבודת החסידות שלו, היו דוגמא ואות ומופת עבור כל מי שביקש לעלות ולהתעלות. הוא צר את צרתו של הזולת ושמח בשמחתו, משל היתה זו צרתו או שמחתו שלו עצמו.

הרב היה בבחינת סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה", הגדיר האדמו"ר מזוויהעל. עד יומו האחרון הוא הפיץ תורה וקדושה במסירות נפש, והכניס לביתו כל מר-נפש ומבקש ישועה. הוא שמח בשמחתו של הזולת והצר בצערו - כאילו היה בנו.

"רבי משה היה מהחסידים הראשונים, אשר תמיד צהלתו בפניו", הגדיר הגר"ש אליטוב. "אך כאשר הגיע אליו יהודי ותינה את ייסוריו, הוא היה מסוגל לבכות יחד עמו. עד כדי כך הגיעה נשיאתו בעול עם הזולת. הוא היה מזכה את הרבים בשיעור שאין לו אח ורע. רואים כאן, שגם לאחר הסתלקותו, הוא חי בליבותיהם של המוני תלמידיו".

נשתנתה צורתו

שאר בשרו של בעל ההילולא, המשפיע הגה"ח רבי פנחס לייבוש הרצל, עמד וסיפר ארוכות על הצדיק שנשא את משא העם על שכמו. הוא תיאר את ימיו האחרונים של המשפיע, כאשר תכפו ייסוריו וקשה היה עליו הדיבור מרוב כאבים.

פתאום נכנס אדם מר–נפש ומבקש עצה וברכה. הרב לבש ארשת אחרת, ונשתנתה צורתו לבלי הכר. הוא השיב לשואל במאור פנים, הדריך, יעץ ובירך. משאך יצא האיש, שוב החל הרב לגנוח מכאבים. שאלתי אותו איך היה מסוגל, והוא השיב בטבעיות: "כשיהודי מבקש ישועה, צריך להניח הצידה את כל הצרכים האישיים", סיפר הרב הרצל.

"פלא שהוא השיב כל כך הרבה יהודים לכור מחצבתם? כל יהודי הרגיש במחיצתו כבן אצל אביו", הסביר.

אחריו נשא דברים שאר בשרו של המשפיע, הגה"ח ר' יהושע אשכנזי, ראש כולל פאג"י בירושלים שזכה להסתופף רבות בצלו. הוא תיאר בהתלהבות את גאונותו של בעל ההילולא בתורה, גאונותו בחסד וגאונותו במעשים טובים, וקרא לכל המשתתפים: "הבה נתחזק בדרכיו ונלך באורחותיו".

את מסכת הנאומים סיכם מגיד המישרים הירושלמי הרב אברהם הולנדר, אשר ריתק את המשתתפים לאורך שעה ארוכה ותיאר את קרבתו של הרב בעל ההילולא לכל נשברי לב. "את הסוד הזה, של הקשרים שהיו לו עם יהודים במצוקה, יודעים רק מתי–מספר ואני ביניהם. אני חושב שאפילו הרב עידו לא יודע זאת. אבל זו היתה דרכו של הרב. כאשר הוא נסתלק, הפכנו כולנו יתומים. אך מעשיו, דרכיו ותורתו, הם–הם עמודי האש שימשיכו להאיר את נתיבתנו", סיכם.

אם הינך מעוניין להעלות את זכר קרוביך ויקיריך, או בקשה להצלחתם או רפואתם בעלון זה התקשר ל-02-5828284

הוראה למעשה

אדם צריך לקיים מצוה גדולה שאין כדוגמתה והיא – לקרב רחוקים לאבינו שבשמים.

מצוה זו היא יותר גדולה מכל הקרבנות שנאמרו בתורה. וזה לשון האוה"ח הקדוש בענין זה: "אדם כי יקריב מכם, עוד ירמוז לצוות את אנשי חיל להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה' ולזה יקרא קרבן לה', כי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, דכתיב: "ואתם הדבקים בה'" ויהיו נבדלים ומרוחקים מהשכינה, והאדון ב"ה יקפיד כביכול על הדבר ויתאוה לקרב אותם אליו, וצוה להוכיח לכל הרחוק ולקרב לבו, גם להעניש למעלים עין מהדבר. וזה לך האות אשר צוה ה' להתחיל ממקודשיו והגדיל שכר המזכה, כמאמר התנא: "כל המזכה את הרבים – אין חטא בא על ידו", כי ישמרנו ה' משגיונות והם הדברים הנאמרים כאן. אדם – דקדק לומר "אדם", לשון חשיבות כאמור בזוהר. "כי יקריב" ואת מי יקריב, פירש הכתוב ואמר: "מכם" – מן הפחותים שישנם בכם אשר פשעו בה' ויאמרו לאל – סור ממנו ונתרחקו מדביקותו ית', את זה יקריב ולזה יקרא קרבן לה', כי יקריב נצר מטעיו קודש לשרשו, ואדם כזה – אין צורך להביא לא נדר ולא נדבה, גם אין מציאות להביא לא חטאת ולא אשם, על דרך אומרם ז"ל: "כל המזכה את הרבים – אין חטא בא על ידו" ואם אין שוגג, אין קרבן. ואחר שגמר אומר מעשה קרבן הנכבד והמעולה, אמר – "מן הבהמה וגו' תקריבו את קרבנכם", דבר זה ישנו בכל אדם כי לא כל ישיגו בחינת – רבים השיב מעון".

המקור בפרשה: "ועשית מזבח מקטר קטורת"

פירש רש"י: "זר זהב סימן הוא לכתר כהונה".

אפשר לומר שהסיבה לכך שה"כתר כהונה" ניתן דווקא על מזבח הקטורת, הוא מפני שמדתו של אהרן הכהן היתה – "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", כדאיתא בפרקי אבות. ואיתא באבות דרבי נתן: "רבי מאיר אומר, מה תלמוד לומר – "ורבים השיב מעון"? כשהיה אהרן מהלך בדרך ופגע באדם רשע ונתן לו שלום וכו' נמצא אותו האיש מונע עצמו מן העבירה". ועיין מה שכתוב בספר התניא (פרק ל"ב) וזה לשונו: "הוי מתלמידיו של אהרן – אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, לומר שאף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו ולכן נקראים בשם "בריות בעלמא", צריך למושכן בחבלי עבותות אהבה, וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ולעבודת ה'".

וכל זה מרומז בעבודת הקטורת, כי הרי החלבנה נמנית בין סממני הקטורת, ללמדנו "שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגודת תעניותנו ותפלותינו את פושעי ישראל" (לשון רש"י שמות ל' ל"ה) ומשום כך ניתן דוקא כתר כהונה על מזבח הקטורת.

מעיני הפרשה

טעם זה יהיה בשביל העולם ועם בני ישראל טעמם כמוס עמם וחתום

"ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם"

"ברית כרותה להם – שלא יזוקו אם ישמרהו כראוי, וזו היא אות שביני וביניכם – שאני משמרם". (מחזור ויטרי תלמידו של רש"י).

ניתן לקשר זאת עם דבריו של האוה"ח בפרשתנו וזה לשונו: "ביני ובין בני ישראל יהיה סוד הדברים האמורים, ולא ידעם אדם מעולם, והוא מאמרם ז"ל שאמרו – נשמה יתירה לא אודעינהו, כי אין חפץ לה' שידעו האומות סתרי א–ל חי, והוא אומרו: "חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי", ואומרו: "אות היא לעולם", פירוש – כיון שכל זה יהיה עד לישראל ולא יעלו הדבר לעולם, אם כן הבא לשאול על מצות היום – מה היום מיומים, מה אות נעשה בו לעשות בו כל השינויים, מה תהיה תשובתו אליו, לזה אמר – אות היא לעולם, פירוש – שיהיה נגלה לבאי עולם "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת" – טעם זה יהיה בשביל העולם, ועם בני ישראל – טעמם כמוס עמם וחתום באוצרות החיים. האוה"ח הק' בלשונו הזך כיוון כאן, שאות ברית ביני ובין בני ישראל היא – אות החיים כנ"ל.

בסיעתא דשמיא
מחידושי העורך

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת כי תשא לתחילת פרשתנו פרשת ויקהל (עיין בבעל הטורים).

תשובה: פרשת כי תשא מסתיימת בסיפור שקרנו פניו של משה ולכן הוא היה צריך לשים עליהם מסווה. ואילו פרשתנו פותחת בכך שמשה הקהיל את כל עדת בני ישראל. ואם נשאל – כיצד הצליח משה רבינו להקהיל ולאחד את כל הפלגים שבעם ישראל, נקבל את התשובה בסיום פרשת כי תשא: לאחר שבני ישראל ראו שקרנו פניו של משה כדוגמת מלאכי מעלה, ביקשו כולם להתאחד סביבו וללמוד ממנו תורה וכמאמרם של חז"ל "אם דומה הרב למלאך ה' צבא–ות, יבקשו תורה מפיו" (מסכת מועד קטן דף י"ז)

2. מדוע התחיל משה רבינו בתחילה לדבר בענין שמירת השבת ורק לאחר מכן בנושא בניית המשכן? (עיין בפירושו של רש"י)

תשובה: משה רבינו ביקש ללמד את עם ישראל – שאם הם ישמרו את השבת כהלכה, תשרה ברכה בממונם ואז יוכלו לתרום למלאכת המשכן.

3. מה הפסוק "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש" – בא לרמז בנוסף לפשט הפשוט שלו?

תשובה: המילה "תעשה" מרמזת שהמלאכה צריכה להיעשות מאליה וללא התאמצות יתירה. ישנם אנשים שחושבים בטעות שככל שישקיעו בעבודת הפרנסה, כך יקצרו יותר רווחים. ואולם האמת היא שההצלחה בפרנסה תלויה אך ורק בברכת ה' ששורה בה ולאו דווקא בעוצמת המאמצים שמשקיעים בה. אמנם צריך לעשות השתדלות בענין הפרנסה אך צריך תמיד לזכור שהכל תלוי בסייעתא דשמיא שתהיה בהשתדלות הזו. ובאמצעות ידיעה זו ניתן יהיה להגיע לעונג שבת אמיתי וכמאמר הפסוק – "עם מדושני עונג" וממה? מהידיעה שבגלל ברכת ה' כל מלאכת הפרנסה הושלמה לפני ביאת השבת. וזהו איפה מה שהפסוק בא לרמז: אם תדעו שבששת הימים תעשה המלאכה על ידי ברכת ה', או אז יום השביעי יהיה לכם קודש.

סיפורים לשבת

מאויב לאוהב – כ"א באדר יום ההילולא של בעל ה"נועם אלימלך" זיע"א

ב-כ"א באדר חל יום ההילולא של האדמו"ר רבי אלימלך מליז'נסק זצוק"ל, בעל "נועם אלימלך". מתולדותיו: נולד בשנת תע"ז לאביו הרה"ג רבי אליעזר ליפמן. היה מתלמידיו הגדולים של המגיד הקדוש ממזריטש זיע"א. אחיו היה הרה"ג הצדיק המפורסם רבי זושא מאניפולי זיע"א, נסתלק לגנזי מרומים בשנת תקמ"ז. ספרו "הנועם אלימלך" התפרסם בתור אחד מהספרים המקודשים ביותר בתורת החסידות.

בעיר ליזענסק היה אברך אחד, שעסק בחכמת הכישוף. כאשר נודע הדבר לאדמו"ר הקדוש רבי אלימלך זצוק"ל, ציוה למשרתו שיזמין את אותו האברך, לסעודת ליל שבת אל שולחן הרבי. האברך בא, והרבי הושיבו בראש המסובין. פתאום, הרגיש האברך חום גדול בגופו, וביקש רשות מהרבי להסיר מעליו את המלבוש העליון, הנקרא קאפטין. הרבי נתן לו רשות, ואולם החום עדיין לא פג ממנו. ביקש שוב רשות להסיר גם המלבוש התחתון, כי אינו יכול לסבול את גודל החום. נתן לו רשות, והוא נשאר רק בחלוק שעל בשרו בלבד. ולמרות כל זאת, האברך עדיין מרגיש, שחם לו מאוד. אמר לו לבסוף, הרבי: "לך החוצה להתקרר קצת ותתמהמה שם עשרה רגעים ואחרי כן תשוב הביתה, והא לך שעון לראות בו את הזמן".

צעק בקול גדול ליד פתח הבית, שירחמו עליו. אנשי הבית שיצאו אליו, ראו שאיש עומד וצועק, והתחלחלו מפניו. האברך התחיל להתחנן שירחמו עליו

האברך התחיל להתחנן שירחמו עליו

יצא האברך מהבית, והלך לטייל קצת ברחוב. לפתע, ראשו הסתחרר עליו בדרך טיולו. וכך הוא המשיך ללכת כשראייתו מטושטשת עליו, עד שלבסוף נעלם ממנו בית הרבי. פתאום ראה והנה הוא נמצא ביער, ולדאבונו הריהו כמעט ערום ויחף. הגיע הבוקר, וראה מרחוק כפר אחד. הלך לשם בשמחה רבה, ובדרך קילל וחירף את רבי אלימלך. כשבא לבית הראשון שבכפר, צעק בקול גדול ליד פתח הבית, שירחמו עליו. אנשי הבית שיצאו אליו, ראו שאיש ערום עומד וצועק, והתחלחלו מפניו. האברך התחיל להתחנן שירחמו עליו, כי גנבים הפשיטו מעליו את בגדיו. הכניסוהו הכפריים לביתם, הלבישוהו והאכילוהו. שאל האברך, מה שם הכפר, והשיבו לו שהוא כפר קטן סמוך לליפציג, וכך וכך שמו. התיישב שם האברך, והתעסק בהובלת מים לליפציג, ומזה התפרנס. כך עברו עליו עשר שנים. אחרי כן בא לנציב המדינה וביקש לקבלו בתור חייל בצבא. קיבלוהו, ועשה חיל בעבודת הצבא, עד שהלך – הלוך וגדול ונתמנה לשר אלף. פעם אחת, נזכר בהרבי רבי אלימלך מליזינסק, שציערו פעם מאד, ועל כן הוא ביקש רשות מהמלך, ללכת עם אלף חיילים בכדי לנקום נקם ברבי. המלך נתן לו רשות, והוא נסע עם מחנהו לליזנסק. בדרך, עברו עליו פגעים שונים, אך הוא סבל הכל מרוב תשוקתו להתנקם ברבי. כשהגיע לליזנסק, ונכנס לבית הרבי, ראה פתאום, והנה הוא עומד כמעט ערום ויחף, כמו אז בשעה שהיה נמצא בליל שבת, בבית הרבי.

הוא חזר בתשובה גמורה ונעשה מגדולי תלמידיו של רבי אלימלך זיע"א

כאשר ראהו רבי אלימלך, מיד פנה אליו ואמר: "ידידי! לא נתתי לך רשות להתמהמה בחוץ אלא רק עשרה רגעים, ולמה איפוא התעכבת שם שנים עשר רגעים? הבט נא, בשעונך, ותראה ששני רגעים יתרים התעכבת בחוץ!" או אז, כאשר הבין האברך שכל מה שהוא חשב שקרה לו כביכול, נעשה מכח קדושתו של רבי אלימלך, הוא חזר בתשובה גמורה, על שתעה והתעסק בהבלי הקוסמים והמכשפים, ונעשה מגדולי תלמידיו של רבי אלימלך.

"הסוד שנחשף" המשך מעמוד 1

על דמותו הגדולה של בעל ההילולא, כאשר האדמו"ר מזוויהל מספר על הקשר הסודי והמיוחד ששרר בין סבו, האדמו"ר הרה"ק רבי שלמה מזוויהל, לבין הגאון החסיד בעל ההילולא, עוד בהיותו אברך עול ימים.

עבר האדמו"ר מזוויהעל לספר על טיב הקשר הזה ברבים. הוא אחז במיקרופון והחל חושף כי כאשר היה בעל ההילולא אברך כבן עשרים, כל ירושלים התפעלה מגאונותו וממידותיו. "סבי הקדוש, ביקש להקים רשת של כוללים עבור 60 אברכים. הוא החליט להפקיד את המשימה בידיו של רבי משה זי"ע, על אף גילו הצעיר.

"סבי הקדוש ביקש שאיש לא יידע שהוא עומד מאחורי הכולל, וראה ברבנו בעל ההילולא איש סוד. לאורך שנים ארוכות לא ידעו שישים האברכים ובני משפחותיהם מי עומד מאחורי הכולל הזה ומי מממן את המלגות עבור האברכים - כולם סברו שרבי משה זי"ע משיג זאת בכוחות עצמו.

"רק לאחר שסבא נפטר, התגלה הסוד", הפטיר האדמו"ר.

"הרב היה בבחינת סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה", הגדיר האדמו"ר מזוויהעל. עד יומו האחרון הוא הפיץ תורה וקדושה במסירות נפש, והכניס לביתו כל מר–נפש ומבקש ישועה. הוא שמח בשמחתו של הזולת והצר בצערו - כאילו היה בנו. כמה פעמים ראו אותו מזיל דמעות כאשר שמע על צרת הזולת", אמר האדמו"ר וסיים בברכה לתלמידו של הרב, שיזכה להמשיך ולהפיץ את מעיינות רבו חוצָה בהרחבה מופלגה.

זכרונות ליליים

רבה של הגבעה הצרפתית בירושלים, הגה"ח רבי אברהם מיכאל הלפרין, שב בדבריו אל מחוזות נערותו, עת היה תלמיד

המשך בעמוד הבא